

Типові помилки при обрахуванні вартості проектних та будівельних робіт, що є предметом судових спорів та кримінальних проваджень

**Івано-Франківськ
21-22 травня 2025**

Олексій КОМАНДИРОВ

*к.т.н., Заслужений будівельник України,
судовий експерт, доцент кафедри
спеціальних споруд КНУБіА*

Найпоширеніші підстави відкриття кримінальних проваджень при відновленні об'єктів

- Порушення вимог нормативно-правових актів при проектуванні (ст.366 КК України)
- Завищення обсягів виконаних робіт у звітній документації (Актах ф.КБ-2в) відносно фактично виконаних обсягів робіт (ст.191 КК України)
- Завищення вартості придбання будівельних матеріалів (ст.191 КК України)
- Порушення правил підготовки дозвільної документації (вид будівництва, клас наслідків об'єкта, дефектний акт/проектна документація) (ст.366, ст.367 КК України)

Підготовка до будівництва (відновлення) об'єкту (основні зони ризику)

- Проведення належного технічного обстеження об'єкту/складання завдання на проектування
- Розробка (стадійність, вид будівництва) і визначення вартості робіт з проектування
- Достатній обсяг складання проектної документації
- Контроль відповідності графічної/текстової частини проектів кошторисній частині

Виконання робіт з будівництва (відновлення) об'єкту (основні зони ризику)

- Дотримання відповідної якості виконання робіт
- Закриття актів на приховані роботи
- Належне ведення журналів робіт
- Належне складання виконавчої документації
- Наявність підтверджуючих документів щодо вартості матеріалів
- Відповідність використаних матеріалів проекту

Прийняття в експлуатацію об'єкта (основні зони ризику)

- Наявність повного комплексу проектної документації/кошторисної частини
- Належне оформлення звітної документації (Актів КБ-2в)
- Наявність структурованої та належним чином оформленої виконавчої документації
- Первинні документи
- Облік зворотних сум

Визначення збитків

■ Збитки при складанні
проектної документації

■ Збитки при виконанні
будівельних робіт

Причини розбіжностей між методами визначення вартості проектних робіт

- Визначення вартості робіт з проектування за різними підходами:
 - із застосуванням відсоткових показників вартості проектних робіт до вартості будівельних робіт, а для об'єктів виробничого призначення, урахуванням вартості устаткування
 - на підставі збірників цін на проектні, науково-проектні, вишукувальні роботи
 - за калькуляційним методом
- Вартість проектування за кошторисами, які неможливо підтвердити (перевірити)
- Вартість геологічних та геодезичних вишукувань
- Вартість експертизи

Приклади завищення вартості проектних робіт

Завищення кількості співробітників (проектувальників)

Необґрунтоване подрібнення проекту на декілька частин

Недотримання складових змісту частин кожного розділу проекту

Причини розбіжностей при дослідженні будівельних робіт

- Невідповідність фактичної вартості та обсягів робіт
- Невідповідність вартості фактично застосованих матеріалів проектним
- Недотримання відповідності кошторисних норм в Актах виконаних робіт (КБ-2в) до наявних в кошторисах
- Розбіжності типу використаних матеріалів від проектних
- Складання Актів виконаних робіт (КБ-2в) виключно на матеріали
- Технологічна неув'язка Актів виконаних робіт (КБ-2в)

Приклади завищення вартості проектних робіт

Завищення обсягів робіт у звітній документації

Завищення вартості використаних матеріалів

Необґрунтоване завищення заробітної плати, коефіцієнтів умов роботи тощо

Шляхи зниження корупційних ризиків та шахрайства

- Залучення стороннього технічного нагляду
- Періодичні внутрішні (зовнішні) перевірки виконавської дисципліни (технічної та фінансової)
- Перевірка достатності технологічних та кадрових можливостей підрядника
- Залучення судових експертів для незалежного аудиту об'єкту будівництва

Дякую за увагу!

**У разі необхідності роз'яснень або запитань
можливо звернутися на особисту сторінку у
“Facebook”**

